

VERZOEK OM ADVIES VAN DE GOC BETREFFENDE HET
ONTBREKEN VAN AANZIENLIJKE GEVOLGEN VAN DE
GEDEELTELIJKE WIJZIGING VAN DE KAART VAN DE
BODEMBESTEMMINGEN VAN HET GBP VOOR HET GEDEELTE
DAT DE BINNENKOER VAN HET EASTMANGEBOUW IN HET
LEOPOLDPARK TE BRUSSEL OMVAT, MET HET OOG OP DE
VERWEZENLIJING VAN HET PROJECT GENAAMD 'HUIS VAN
DE EUROPESE GESCHIEDENIS'

op basis van het "Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot instelling van de procedure tot gedeeltelijke wijziging, wegens openbaar nut, van het gewestelijk bestemmingsplan met het oog op de verwezenlijking van het project genaamd 'Huis van de Europese Geschiedenis' in het Eastmangebouw in het Leopoldpark te Brussel".

Advies van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie

25 september 2012

- Gezien de "nota's aan de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering" betreffende het voornoemde besluit van de BHR van 19 juli 2012 en de bijgevoegde vergroting van een uittreksel uit kaart 3 – Bodembestemming van het GBP, waarop de binnenkoer van het Georges Eastmangebouw is weergegeven,
- Gezien de tekst van het voornoemde besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 19 juli 2012;
- Gezien het verzoek om advies uitgaande van de BHR en gericht aan de GOC als bepaald in artikel 2 van het voornoemde besluit, dat als volgt luidt: "*De Minister-President wordt belast met het inwinnen van het advies van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie en dat van het Brussels Instituut voor Milieubeheer over het ontbreken van aanzienlijke gevolgen van de gedeeltelijke wijziging van het gewestelijk bestemmingsplan als bedoeld in het eerste artikel.*" Waarbij artikel 1 als volgt luidt: "*Het principe van een gedeeltelijke wijziging van de kaart van de bodembestemmingen van het gewestelijk bestemmingsplan wordt*

goedgekeurd voor het gedeelte dat zoals getoond in de bijlage, de binnenkoer van het Georges Eastmangebouw in het Leopoldpark in Brussel bevat, met het oog op de verwezenlijking van het zogenaamde 'Huis van de Europese Geschiedenis'-project."

- Overwegende dat alle documenten ontvangen werden op 5 september 2012;
- Gehoord de uiteenzetting van de vertegenwoordiger van de Regering op 20 september 2012;

Is de Commissie samengekomen in plenaire vergadering op 20 en 25 september 2012 en heeft ze het volgende advies goedgekeurd:

- Overwegende dat artikel 188, 5e lid, van het BWRO bepaalt dat de gemachtigde ambtenaar een stedenbouwkundige vergunning kan toekennen in afwijking van de verordenende voorschriften van het GBP van zodra er beslist werd dat plan te wijzigen met het oog op de verwezenlijking van handelingen en werken van openbaar nut die het voorwerp zijn van de aanvraag, voor zover twee voorwaarden vervuld worden, meer bepaald dat de bevoegde overheid, in de beslissing tot wijziging van het plan, aangetoond heeft dat de wijziging enerzijds enkel betrekking heeft op de bestemming van kleine gebieden op plaatselijk vlak en anderzijds niet van aard is dat ze een noemenswaardige weerslag op het milieu kan hebben;
- Overwegende dat de wijziging van het gewestelijk bestemmingsplan slechts betrekking heeft op de bestemming van een klein gebied op plaatselijk vlak, met name de binnenkoer van het Eastmangebouw in het Leopoldpark;
- Dat deze koer is opgenomen als "parkgebied" in het GBP, terwijl de andere ruimten van hetzelfde type die horen bij andere gebouwen in het Leopoldpark, zijn opgenomen als "gebied voor voorzieningen van collectief belang of van openbare diensten";

- Overwegende dat het besluit van de Regering van 19 juli 2012 aanvoert dat de geplande wijziging geen aanzienlijke gevolgen voor het milieu inhoudt, gelet op de criteria van bijlage D bij het BWRO;
- Overwegende dat de overlegcommissie in haar adviezen van 19 juni en 3 juli 2012 heeft erkend dat het stedenbouwkundig project zal leiden tot een opwaardering van de architecturale waarde van het Eastmangebouw, dat hoewel het zelf niet beschermd is, eenbelangrijk landschapselement van het beschermde landschap vormt; dat de pracht van het landschap vergroot wordt door de eigenschappen van dit gebouw te verbeteren en dat de compositiebeginselen hierdoor geenszins aangetast worden";
- Overwegende dat er een milieueffectenrapport met betrekking tot het project is opgesteld terwijl het onderzoek van de vergunningsaanvraag liep, en dat het rapport dat dateert van april 2012 heeft geleid tot de conclusie dat het project geen aanzienlijke gevolgen voor het milieu met zich brengt;
- Dat aangezien deze studie reeds is uitgevoerd op projectniveau, de meeste leden van mening zijn dat er geen studie meer moet worden uitgevoerd op het niveau van de wijziging van het GBP (zie het advies van de GOC in het vergelijkbare geval van het project DIABOLO - van 7 juni 2007);
- Dat de meeste leden bijgevolg geen nut zien in de uitvoering van een milieueffectenrapport voor deze wijziging van het GBP;
- Overwegende dat twee aanvullende stappen een globale visie zullen bieden op de heraanleg en het beheer van het Leopoldpark en de toegang tot de infrastructuur ervan, waardoor een antwoord geboden wordt op de problemen in verband met de toegankelijkheid van de toekomstige site van het "Huis van de Europese Geschiedenis";
- Dat het enerzijds gaat om het initiatief Beliris, dat vier interventiegebieden met het oog op de ontsluiting van het Leopoldpark omvat. Deze gebieden zijn: 1. het zuidelijke punt van de esplanade: voetgangerstoegang naar en van de Waversesteenweg en de Viaductstraat; 2. de zichtbaarheid van de ingang van het park vanaf het Jourdanplein en de heraanleg van de naaste omgeving van de Eggevoorttoren; 3. de heraanleg van de naaste omgeving van het

Eastmaninstituut vanaf de Wiertzstraat en de Belliardstraat; 4. de herschikking van de ingangen en hun uitzicht op het Museum voor Natuurwetenschappen vanaf de Waversesteenweg en de Jennerstraat.

- Dat het Leopoldpark anderzijds, met het oog op de continuïteit van de aanleg van de vier interventiegebieden, het voorwerp zal uitmaken van een "beheersplan". Het ATO heeft de Stad Brussel de grote lijnen bezorgd van een bestek voor de studie van dit beheersplan, waarbij met name rekening gehouden moet worden met de mobiliteitsproblemen in en rond het park, met name de toegankelijkheid en de parkeermogelijkheden voor auto's in het park (bezoekers, personeel, diensten, parkonderhoud enz.) en de problematiek van de autocars;

Gezien deze overwegingen is de Commissie van mening dat de geplande gedeeltelijke wijziging voor openbaar nut van het GBP, teneinde de verwezenlijking van het project "Huis van de Europese Geschiedenis" in het Leopoldpark te Brussel mogelijk te maken, geen aanzienlijke gevolgen voor het milieu inhoudt.

Minderheidsadvies:

- Een lid is van mening dat het verzoek om advies van de GOC in dit dossier, van gedeeltelijke wijziging van het GBP op basis van artikel 188, lid 5, van het BWRO inhoudt dat de GOC zich moet uitspreken over het openbaar nut van het project waarvoor het GBP gewijzigd moet worden, over de grootte van het betrokken gebied en het "plaatselijke" niveau van de wijziging alsmede de afwezigheid van aanzienlijke gevolgen voor het milieu van het ontwerp van wijziging van het GBP.
- Dit lid is het ermee eens dat de wijziging een "plaatselijk" karakter heeft en dat het museumproject het openbaar nut dient, maar stelt zich vragen bij de locatie van het project in een beschermd park en vraagt zich af of het niet mogelijk is dit project elders onder te brengen in de Europese wijk, die vele leegstaande gebouwen bevat.
- Tot slot moet er geoordeeld worden over de afwezigheid van aanzienlijke gevolgen voor het milieu. De meeste leden van de GOC vinden dat de Commissie zich enkel moet uitspreken over de gevolgen van de bestemmingswijziging op zich, zonder rekening te houden met het vastgoedproject dat mogelijk wordt gemaakt door deze wijziging. Het project is nochtans bekend en het milieueffectenrapport daarvan is overhandigd aan de Commissie, net om deze in staat te stellen om met kennis van zaken te oordelen over de milieueffecten van het museumproject.
- Dit lid houdt derhalve staande dat de GOC zich wel degelijk moet uitspreken over de aan- of afwezigheid van aanzienlijke gevolgen voor het milieu van het museumproject en dit op basis van bijlage D bij het BWRO. Kan het milieueffectenrapport de GOC hieromtrent duidelijkheid verschaffen? Volgens dit lid is het milieueffectenrapport niet gedetailleerd genoeg om een geldige uitspraak te doen.
- Op het gebied van mobiliteit is er bijvoorbeeld geen ernstige beoordeling gemaakt van de gevolgen van de significante stijging van het aantal bezoekers aan de sites van de Europese instellingen. Het Europees Parlement en het Parlementarium verwelkomen momenteel zo'n 350.000 bezoekers per jaar. Deze bezoekers worden grotendeels ter plaatse gebracht per autocar. Er is momenteel geen realistische en

blijvende oplossing voor het parkeren van de autocars, wat nu al grote mobiliteitsproblemen veroorzaakt. Verwacht wordt dat het project "Huis van de Europese Geschiedenis" zal resulteren in zo'n 180.000 bezoekers extra (d.w.z. een stijging van het aantal bezoekers met 50 %), zonder dat er enige oplossing wordt voorgesteld om de bijkomende mobiliteitsbehoefte op te vangen. Het milieueffectenrapport zegt hooguit, zonder nadere preciseringen, dat de extra bezoekers, waaronder gezinnen, groepen en individuele personen die met de auto komen, zich zullen moeten parkeren in de dichtstbijzijnde parking. Het rapport bevat geen enkele schatting van het aandeel van de bezoekers dat zal komen per autocar, per auto of met een ander vervoersmiddel. Op basis daarvan kan men moeilijk een oordeel vellen over de afwezigheid van aanzienlijke gevolgen voor het milieu op het gebied van mobiliteit.

- In bijlage D bij het BWRO worden verscheidene criteria opgesomd die gehanteerd kunnen worden om de vermoedelijke omvang van de gevolgen van de plannen te bepalen. Enkele van deze criteria zijn:
 - de waarde en kwetsbaarheid van het gebied dat kan worden beïnvloed gelet op:
 - bijzondere natuurlijke kenmerken of cultureel erfgoed;
 -
 - de effecten op gebieden en landschappen die door een lidstaat, door de Gemeenschap, dan wel in internationaal verband als beschermd gebied zijn erkend;

- Men wil hier een volume van nagenoeg 11.000 m² binnenwringen in een gebouw van 5.000 m² dat onmiskenbaar erfgoedkundige eigenschappen heeft en gelegen is in een beschermd park. In tegenstelling tot wat beweerd wordt in het effectenrapport, moet men vaststellen dat het project het oorspronkelijke gebouw vertekent, niet alleen vanuit esthetisch oogpunt (de verhouding, de impact op het beschermde parklandschap) maar ook vanuit historisch oogpunt (het gebouw is ontworpen om tandheelkundige zorgen te verstrekken aan kinderen, niet om er een museum van te maken). Wat het technische aspect betreft ten slotte, moet eraan herinnerd worden dat het oorspronkelijke gebouw opgericht is op 400 palen in een instabiele bodem. De projecthouder verzekert dat de bouw van een volume dat

dubbel zo groot is als het bestaande volume geen invloed zal hebben op het oude gebouw. Dit verdient een grondig onderzoek.

- Het lid vraagt zich ook af waarom de KCML slechts opmerkingen heeft gemaakt met betrekking tot dit project en geen advies heeft uitgebracht. Er zijn in het verleden nochtans een overvloed aan gevallen geweest waarin de KCML advies heeft uitgebracht in het kader van projecten die een duidelijk kleinere invloed hebben op het Brusselse erfgoed.
- Het lid stelt zich vragen bij de lopende procedure. De GOC wordt verzocht advies uit te brengen over een besluit van de regering tot instelling van de procedure tot gedeeltelijke wijziging van het GBP. Zal de eigenlijke wijziging van het GBP onderworpen worden aan een openbaar onderzoek? Wat zal er gebeuren indien deze wijziging van het GBP plaatsvindt na de bouw van het museumproject?

Gezien deze korte overwegingen is dit lid van mening dat het ontwerp van wijziging van het GBP dat is voorgelegd aan de GOC, aanzienlijke gevolgen heeft voor het milieu die niet of onvoldoende onderzocht werden en waarvoor geen geldige oplossing is voorgesteld. Dit lid is derhalve tegen de gevraagde wijziging van het GBP.